

Verslag van het vervolg van de vergadering van de statencommissie Water en Milieu van 10 mei 2004 gehouden op 13 mei 2004

Aanwezig:

J. Konijnenbelt (voorzitter), mw. drs. J. Vonk-Vedder (CDA), E. Jongsma (CDA), J.L.M.M. Damen (VVD), drs. J.H.A. van Oostrum (VVD), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), mw.mr. K.J. Fokker (PvdA), F. Killi (PvdA), mr. A.G. van Malenstein (PvdA), drs. R. Vis (GL), mw.drs. M.C. Das (GL), J.R. Ploeger (D66), H.J. van der Wind (SGP), ir. J.E.F. Landman (CU)

Voorts aanwezig: gedeputeerde J. Binnekamp

Ambtelijke delegatie: E.C. Hazenoot E. Wagener, M. van de Vat, mevrouw M. de Wit, mevrouw J. Huesmann, mw. W. Voorneman-Rikkers (notuliste Voorneman Van Weerd Notuleerbureau)

Adjunct-griffier: L.C.A.W. Graafhuis

1. Heropening

De voorzitter heropent de vergadering van 10 mei jl. en heet de aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Boot.

6. Rapportage veiligheid secundaire waterkeringen; invulling toezicht

Mevrouw Vonk spreekt namens de CDA-fractie haar waardering uit voor de overzichtelijke notitie. Zij is het eens met het uitgangspunt, dat de waterschappen zelfstandige lichamen zijn van het openbaar bestuur met een eigen bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid. De CDA-fractie is er geen voorstander dat bestuurlijk lichaam thans te hervormen. Er is echter wel een duidelijke relatie met het WHP; daarin dienen de provinciale kaders te worden vastgelegd. Er dient voor te worden gezorgd dat alle wateropgaven op het gebied van veiligheid, kwantiteit en kwaliteit samen met gemeenten en waterschappen op orde wordt gebracht. Over het veiligheidsniveau kan veel worden gezegd. Het CDA-fractie acht het echter gewenst vooralsnog het onderzoek af te wachten naar de consequenties van de droogte voor de dijklichamen en op basis daarvan actie te ondernemen. De planning van de waterschappen ter zake onderhoud en versterking van de waterkeringen is voortvarendheid. De CDA-fractie heeft daarin vertrouwen. De voortvarendheid roept wel de vraag op of geen sprake was van een achterstand.

Wat betreft het toezicht van de provincie kan de CDA-fractie zich vinden in het onderhavige voorstel. Twee zaken zijn van belang:

- het intensiveren van het toezicht en
- de uitbreiding daarvan naar secundaire waterkeringen.

De CDA-fractie is voor een kwaliteitstoets. Toezicht moet meer inhouden dan procedures en papieren. Het volgen van de stappen 1 t/m 3 (blz. 5 van de onderhavige notitie) lijkt de CDA-fractie een goede weg. Wel is zij benieuwd naar de uitwerking van stap 3. Zij verzoekt om een nadere toelichting in deze.

De heer Van Malenstein merkt op, dat de PvdA-fractie de onderhavige rapportage aan de summere en vage kant vindt.

Spreker is benieuwd naar de echte oorzaak van de dijkdoorbraak, die nog niet bekend is. Tevens is hij benieuwd naar de uitkomst van de second opinion die de gemeente heeft laten uitvoeren.

De onderhavige rapportage geeft aanleiding tot het plaatsen van de volgende opmerkingen en vragen:

- geïnformeerd wordt naar de invloed van het aanbrengen van de versterking aan de zijkant op de stabiliteit van de dijk;
- geïnformeerd wordt waar de precieze risico's zitten. In dit kader vraagt hij zich af wat op blz. 2 wordt bedoeld met 'geringe schaderisico's'.
- tussen het veen, de klei en de onderliggende zandlaag is water gekomen waardoor slechts weinig zijwaartse druk nodig is voor een verschuiving. Geïnformeerd wordt naar de monitoring daarvan;

- alhoewel de beschoeïing niet de oorzaak schijnt te zijn, zal dit mét de damwanden wel bij de normering worden betrokken. Er is echter niet berekend wat de technische staat van damwanden en beschoeïingen moet zijn op een droge of droogvallende boezem. Spreker vraagt zich af of dit niet moet worden meegenomen in de monitoring;
- met betrekking tot blz. 3, de 3^e bullit wordt opgemerkt dat vertrouwen goed is, maar controle beter. Deze passage roept de vraag op of het gaat om een rapportage van het waterschap dan wel van de provincie. In dit kader citeert spreker op de laatste alinea van het eerste tekstblok blz. 4. Spreker is van mening, dat deze passage wel heel sterk uitgaat van de waterschappen;
- afgevraagd wordt of de onderhavige rapportage – gelet op alle vragen – als zodanig kan worden aangenomen. Spreker kan zich voorstellen dat PS op grond van haar kaderstellende rol de discussie over het toezicht van de provincie op de waterschappen voert in PS;
- aandacht wordt gevraagd voor het feit dat klimaatextremen toenemen. Dit kan invloed hebben op de veiligheidssituaties rond dijken, boezemkaden, tussenboezems, e.d.;
- geïnformeerd wordt of het lage peilbeheer in sommige delen van de waterschappen een bepaalde relatie heeft met de dijkveiligheid.

De heer Damen deelt mede, dat de VVD-fractie zich kan vinden in de voorgestelde procedure. De VVD-fractie plaatst wel een paar kanttekeningen bij de onderhavige rapportage. Hij constateert een wat afwachtende houding bij bijvoorbeeld de criteria. Ter illustratie wijst hij op blz. 3, de 2^e bullit. De vraag is hoe die zinsnede moet worden geïnterpreteerd. Op blz. 5 staat in de 2^e alinea dat nog controle en toetsing door de provincie zal plaatsvinden. De VVD-fractie vraagt zich af of de organisatie die deskundigheid in huis heeft of dat die via de Unie van Waterschappen de TAW wordt verkregen. Wellicht is het gewenst criteria te laten opstellen door de Unie van Waterschappen, op basis waarvan de provincie kan toetsen.

De heer Vis deelt mede dat de GL-fractie zich kan vinden in het onderhavige voorstel. Dat heeft ook betrekking op de toezichthoudende rol die de provincie heeft ten opzichte van de waterschappen. Het gaat om autonome, maar ook democratisch gekozen lichamen die hun eigen verantwoordelijkheid hebben. Het onderhavige stuk wekt de indruk dat de toezichthoudende rol wordt aangescherpt. Dit betekent dat door de waterschappen meer verantwoording moet worden afgelegd. Geïnformeerd wordt wie de mogelijke financiële consequenties hiervan voor zijn rekening neemt. In de begroting van de waterschappen zal daarmee geen rekening zijn gehouden, hetgeen inhoudt dat de provincie direct of indirect vanuit haar toezichthoudende rol aan de waterschapsbelasting zit. Tot slot merkt spreker op, de 3 bullits op blz. 3 te hebben gelezen als een citaat uit het statenvoorstel van 3 september 2003.

De heer Ploeger deelt mede, dat de D66-fractie zich aansluit bij voorgaande sprekers.

De heer Landman merkt met betrekking tot de vragen op blz. 1 op dat over de conclusies van de waterschappen over het veiligheidsniveau van de secundaire waterkeringen de vorige keer uitvoerig is besproken. De CU-fractie heeft daaraan op dit moment niets toe te voegen.

De door de waterschappen aangehouden planning voor groot onderhoud (bullit 2) is in de visie van spreker met name een verantwoordelijkheid van het bestuur van het waterschap.

Het verheugt spreker met betrekking tot de voorgestelde invulling van het toezicht wat betreft de secundaire waterkeringen (bullit 3), dat uit de onderhavige notitie blijkt dat de provincie de waterschappen als volwassen en volwaardige lichamen van openbaar bestuur ziet met een speciale taak op het gebied van het waterbeheer. De provincie scherpt bepaalde provinciale taken wat aan m.n. in het toezicht. Het verheugt spreker voorts dat de provincie ter zake het toezicht haar kaderstellende rol voorop stelt. De provincie moet die rol goed neerzetten voor de waterschappen. In de visie van de CU-fractie moet de kaderstellende rol vooral tot uitdrukking komen in het WHP. De CU-fractie onderschrijft het betoog van de CDA-fractie in deze.

Bij de nadere invulling van het toezicht sluit spreker zich aan bij de opmerking van de CDA-fractie ten aanzien van stap 3 op blz. 5. Een inhoudelijke controle gaat de CU-fractie te ver. Daarmee doet de provincie de professionaliteit en de deskundigheid, die bij de waterschappen aanwezig is, geen recht. De CU-fractie heeft in een eerder stadium al aangedrongen op een snelle tot stand koming van de normering. In eerste instantie was een en ander gepland in 2006. Naar aanleiding van de discussie is

dit vervroegd; in de begroting stond zelfs tot 2004. In dit stuk is het weer opgeschoven naar 2005. Spreker informeert naar de reden.

De heer Van der Wind sluit zich aan bij het betoog van de CU-fractie.

De heer Binnekamp stelt vast dat de opmerkingen/vragen met name betrekking hebben op het toezicht op de waterschappen en de veiligheid. Voor wat betreft het laatste vestigt spreker de aandacht op het plan van aanpak, dat als bijlage aan het stuk is gevoegd. De waterschappen hebben daarin aangegeven de veiligheidsrisico's zo snel mogelijk weg te nemen.

Spreker onderschrijft de visie met betrekking tot de zelfstandigheid van de waterschappen; hij heeft geen behoefte aan een structuurdiscussie omdat daartoe geen noodzaak is. Wel staat spreker op het standpunt, dat de samenwerking met de waterschappen op een andere wijze moet worden ingekaderd. Tot nog toe is de provincie te formeel geweest in haar toezichhoudende rol. De 3 bullits op blz. 3 hebben inderdaad betrekking op hetgeen tot op heden is gebeurd. De provincie wil pro-actief worden, hetgeen ook is terug te vinden in de voorstellen 1 t/m 3.

Het gebeuren in Wilnis is kennelijk ook aanleiding om een en ander zowel in Unieverband als in IPO-verband aan de orde te stellen. GS hebben gemeend daarin het voortouw te moeten nemen. In IPO-verband is de Utrechts inbreng dan ook groot. De provincie wil de verantwoordelijkheid van de waterschappen niet overnemen. Gezien de huidige waterproblematiek is de vraag hoe de voeten op termijn droog kunnen worden gehouden. Als het gaat om de veiligheid speelt het toezicht op de waterschappen daarbij een grote rol. Het is echter niet zo dat de provincie regelmatig inhoudelijk wil toetsen. Met stap 3 op blz. 5 wordt voorgestaan, dat de provincie op bepaalde tijden in overleg met de waterschappen bekijken hoever de waterschappen zijn met de uitwerking van hun beheersplan en welke problemen zij daarbij ontmoeten. Dat is tot nu toe niet gebeurd. Van belang is dat de waterschappen zich geheel kunnen vinden in de onderhavige formulering en de invulling vindt in nauw overleg met hen plaats. De provincie beschikt op dit moment niet over de deskundigheid een en ander te toetsen. Op grond hiervan is voorgesteld hiervoor in de begroting van volgend jaar 1 fte op te nemen.

Het is aan PS of zij over dit onderwerp in kaderstellende zin in de staten wil discussiëren.

Wat betreft de normering loopt de provincie vooruit op het landelijk gebeuren. Van de waterschappen krijgt spreker alle medewerking om de rol, die PS wensen, zo adequaat mogelijk in te vullen. De commissie zal op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. De normen, die worden ontwikkeld, zullen werkbaar moeten zijn.

Spreker deelt de mening, dat de versterking van de dijken, wellicht een punt van achterstand betrof, niet. De verschuiving bij Wilnis was niet te voorzien. De onderzoeken naar de oorzaak moeten nog worden afgewacht. Er is met name een onderzoek gaande naar de invloed van de droogte op de verschuiving van de dijken.

De Unie heeft geadviseerd extra alert te kijken naar de stabiliteit en te beoordelen of deze 'weer rijp' zijn om een nieuw zomerseizoen aan te vangen. Op basis van het vorenstaande zal de provincie de stand van zaken met de waterschappen inventariseren en bekijken wat verbetering behoeft. Overigens zijn ten aanzien van de stabiliteit geen normen op dit moment. Een en ander zal derhalve op basis van kennis en ervaring moeten worden gesignaleerd. De second opinion heeft geen betrekking op de oorzaak van de verschuiving. De second opinion, die in opdracht van AGV, de gemeente De Ronde Venen en de provincie plaatsvindt, is bedoeld om naar aanleiding van de ramp te beoordelen of bestuurlijk goed is gehandeld.

Of de versterking van de zijkant van de dijken invloed heeft op de stabiliteit van de dijk weet spreker niet. Kennelijk heeft droogte meer invloed dan wordt gedacht. Een en ander sluit elkaar niet uit.

Spreker deelt de mening van de PvdA-fractie dat de rapportage nogal summier is niet. Het rapport geeft in de visie van spreker veel informatie. Ook de bijgevoegde technische rapportage geeft een duidelijk beeld van de risico's. De provincie spreekt duidelijk uit dat geringe schaderisico's aanwezig worden geacht. Daarom zal met de waterschappen op korte termijn het groot onderhoudsplan worden opgepakt. De waterschappen hebben spreker overtuigd dat damwanden een behoorlijk risico geven en dat voorlopig, voordat structurele maatregelen worden getroffen, verhoging, verbreding, meer bevochtiging, zeker helpen op korte termijn. De waterschappen investeren hier enorm in om de

risico's zo veel mogelijk uit te sluiten. Of het laag peilbeheer een relatie heeft met de veiligheid moet worden meegenomen in het onderzoek naar de invloed van de droogte op de stabiliteit. Spreker verwacht niet dat de toezichthoudende rol consequenties heeft voor de hoogte van de waterschapsbelasting. Spreker veronderstelt dat een en ander binnen het kader van de waterschappen is in te passen. Indien in het kader van de toezichthoudende rol door de provincie extra maatregelen van de waterschappen worden gevraagd komt dit in de visie van spreker ten laste van de waterschappen, omdat het primair tot hun taak behoort.

De voorzitter geeft de commissie in tweede termijn het woord.

Mevrouw Vonk memoreert dat voor de toetsing binnen de provincie 1 fte wordt aangetrokken. Spreekster vraagt zich af wat voor iemand daarvoor wordt aangetrokken.

De heer Van Malenstein hecht eraan op te merken dat de PvdA-fractie niet zegt dat de waterschappen slecht functioneren. Hij is echter van mening, dat de toezichthoudende rol van de provincie geen papieren tijger mag zijn. Spreker kan zich vinden in de suggestie van de CU-fractie dat het WHP het geëigende kader is om een kaderstellende discussie te voeren over de toezichthoudende rol. Hij stelt voor dit als zodanig mee te nemen.

Het is van belang dat de waterschappen zich kunnen vinden in de onderhavige tekst; van groter belang is echter dat de provincie zich daarin kan vinden.

Tot slot hecht spreker eraan de aandacht te vestigen op de prestaties van de waterschappen. Sinds september 2003 zijn veel acties ondernomen. Met name AGV heeft geweldige vorderingen gemaakt en een aantal verbeteringen enorm naar voren geschoven. De PvdA-fractie is daar zeer content mee.

De heer Landman memoreert zijn vraag waarom de normstelling is uitgesteld tot 2005.

De heer Binnekamp antwoordt dat de oorzaak van het vooruitschuiven te maken heeft met de te volgen procedure. Alvorens PS deze vaststellen, moeten de normen door de waterschappen worden vastgesteld. Het kan niet sneller. Met de opmerking dat de waterschappen zich kunnen vinden in de onderhavige tekst heeft spreker willen zeggen dat het overleg met de waterschappen zeer goed is. Dat is anders geweest. Het gaat om 1,8 fte, waarvoor deels een technisch deskundige en deels een jurist zal worden aangetrokken.

De voorzitter concludeert, dat de commissie zich kan vinden in het onderhavige voorstel.

7. Overdracht vaarwegbeheer van WEM naar WVV

De heer Van der Wind deelt mede, dat nog geen fractie-overleg heeft plaatsgevonden. Hij zal de fractie overigens voorstellen positief te adviseren.

De heer Landman sluit zich aan bij voorgaande spreker.

Desgevraagd door de heer Ploeger antwoordt de voorzitter dat het alleen de Eem betreft.

De heer Ploeger deelt mede, dat de D66-fractie ervoor pleit het vaarwegbeheer bij WEM te handhaven om te voorkomen dat een extra communicatielijns moet worden gecreëerd tussen WEM en IME. Eén vaarweg levert voor WEM niet veel extra werk op. Spreker vreest dat met het onderhoud en in het kader van Waterbeheer 21^e eeuw met opvang en afvoer wellicht een aantal ongewenste spaken in het wiel kunnen gaan zitten.

De heer Vis deelt mede dat de GL-fractie – gelet op het duale stelsel – van mening is, dat dit onderwerp niet in de commissie behoeft te worden behandeld.

De fracties van VVD, PvdA en CDA sluiten zich hierbij aan.

Mevrouw Vonk hecht er aan in de richting van de D66-fractie op te merken, dat de CDA-fractie het juist van belang acht dat het vaarwegbeheer wordt overgedragen naar IME omdat sprake is van een transportroute.

De heer Binnekamp bevestigt dat de overdracht te maken heeft met het feit dat IME heel veel kennis en ervaring heeft op het gebied van uitvoerend beheerwerk, waar het in deze met name om gaat.

De voorzitter concludeert, dat de commissie zich kan vinden in het onderhavige voorstel.

8. Ontwerp-waterhuishoudingsplan 2005-2010 (WHP)

De heer Damen deelt mede het onderhavige stuk met genoegen te hebben gelezen. De VVD-fractie acht het stuk inspraakrijp. Voor wat betreft haar reactie houdt de VVD-fractie een slag om de arm in afwachting van de reacties naar aanleiding van de inspraak. Spreker plaatst vervolgens de volgende opmerkingen en vragen:

- gepleit wordt voor het duidelijk aangeven van de wettelijke taken en of de provincie daar al dan niet een schepje bovenop wil doen. De normen moeten uitvoerbaar zijn;
- een aantal zaken in het WHP matcht niet met het streekplan en andere strategische plannen zoals het Reconstructieplan;
- een goede financiële onderbouwing ontbreekt;
- gepleit wordt voor een overzicht van de taken die uitgevoerd hadden moeten worden tot 2004, welke niet zijn uitgevoerd en welke zijn overgeheveld;
- gepleit wordt niet te anticiperen op de Europese Kaderrichtlijn Water (EKW) alvorens deze is vastgesteld. Het reeds vastleggen van zaken in het WHP, heeft een planologische schaduwwerking. In de Staatscourant staat dat de uitvoering van de EKW desastreuze gevolgen heeft voor de landbouw. Deze uitspraak is gebaseerd op een onderzoek door Alterra. De vraag is of de EKW haalbaar en betaalbaar zal zijn en de normen uitvoerbaar. Ter illustratie wijst spreker op de nitraatrichtlijn. De VVD-fractie is in deze geen voorstander van een hogere normering dan de Europese richtlijn, omdat in Nederland binnen een oppervlakte van 40 tot 50 cm wordt gemeten terwijl dat in Frankrijk, Duitsland, Spanje op 5 - 6 m gebeurt; dat levert hele andere normeringen op. De VVD-fractie hecht aan harmonisatie van dergelijke uitgangspunten;
- de aandacht wordt gevestigd op het peilbeheer in de Venen. In 2004 vindt een evaluatie plaats op grond waarvan de gevolgen daarna pas worden verwerkt in het WHP. Geïnformeerd wordt of dit ook nog kan worden aangepast in het streekplan.
- bij diverse activiteiten wordt gemeld dat overleg is gevoerd met de waterschappen, natuur- en terreinbeherende organisaties. Verzocht wordt ook te overleggen met andere organisaties zoals de GLTO;
- zorg wordt uitgesproken over de watertoets. Gevreesd wordt dat de watertoets leidt tot vertraging van diverse aanvragen/afgiften van vergunningen. Geconstateerd wordt dat, indien de watertoets door de provincie moet worden beoordeeld, sprake is van onvoldoende afstemming met de verschillende sectoren binnen de organisatie. Hiervoor wordt aandacht gevraagd;
- er wordt aandacht gevraagd voor meervoudig ruimtegebruik;
- op blz. 4, doelen van het waterbeheer, wordt gesteld dat water bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen het vertrekpunt vormt. Water is weliswaar een ordenend principe geworden, maar is in de visie van de VVD-fractie een mede-vertrekpunt;
- gebiedsgerichte aanpak spreekt aan. Dit vraagt om een goede afstemming met de diverse plannen die er al in een gebied zijn. In dat kader schrok de VVD-fractie van de passage op blz. 33 ter zake de Langbroekerwetering. Spreker memoreert dat 4 jaar is gediscussieerd over het plan van aanpak en uitvoering. Hij acht het niet gewenst een schepje bovenop de zorgvuldig overeengekomen consensus te doen;
- geïnformeerd wordt waarom de provincies zich bij het realiseren van de 25 km natte ecologische verbindingzones per jaar beperkt tot de waterschappen. Diverse private partijen zouden hierin ook een rol kunnen spelen. Mede met het oog op het financiële voordeel wordt verzocht deze suggestie mee te nemen.

Mevrouw Fokker merkt op dat het MAP een goede vertaling is van het ontwerp-WHP. Het is prettig dat het concreter wordt gemaakt door het noemen van percentages voor de resultaten en het vermelden

van de kosten. Inhoudelijk heeft de PvdA-fractie weinig opmerkingen. Het geeft wel aanleiding tot discussie binnen de eigen fractie, hetgeen nuttig is. Dat zal hopelijk ook gebeuren naar aanleiding van alle inspraakreacties. Er hebben al uitgebreide consultaties plaatsgevonden met belangengroepen; het resultaat is meegenomen in het onderhavige stuk. In het behandelingsvoorstel wordt verzocht op 3 punten te reageren. De punten 3 en 2 zijn al voldoende besproken. Met betrekking tot punt 1, het peilbeheer in het veenweidegebied merkt spreekster op dat op blz. 36 wordt gezegd dat grondgebonden landbouw met relatief hoge peilen alleen kan plaatsvinden met gerichte vergoedingen. Op dit moment is daar onvoldoende perspectief op. In de nota Ruimte wordt gezegd dat een peil van 40 cm gewenst wordt geacht en dat de Minister daarin mee wil financieren. Wellicht biedt dat nog kansen om meer tot stand te brengen in de veenweidegebieden.

Met betrekking tot het gebiedsgericht beleid vestigt de VVD-fractie de aandacht op een heel gevoelig punt t.w. de opzet van het gebiedsgerichte project Langbroekerwetering. Dat is ook al eerder besproken. De waterschappen hebben aangegeven dat zij het een mislukt project vinden en spreekster heeft begrepen dat de GGOR in kaart moet brengen wat het gewenste grondwaterpeil zou moeten zijn. Het is jammer dat iets niet lukt, omdat er heel veel belangen zijn, maar de politiek zal daarin dan ook haar verantwoordelijkheid moeten nemen.

De heer Damen heeft niet vernomen dat sprake is van een mislukt project. Geconstateerd is, dat op verkeerde plaatsen verkeerde keuzen zijn gemaakt.

Mevrouw Fokker wijst in dit kader op het rentmeesterschap van de provincie.

Spreekster hecht eraan op te merken, dat de Kaderrichtlijn door de regering VVD-CDA is ondersteund op Europees niveau. De PvdA-fractie houdt daaraan vast.

Tot slot deelt spreekster mede, dat de PvdA-fractie het onderhavige stuk inspraakrijp acht.

Mevrouw Vonk onderschrijft dat het WHP een prettig leesbaar stuk is. De CDA-fractie acht het stuk inspraakrijp. Ook zij houdt voor wat betreft haar reactie een slag om de arm in afwachting van de reacties op de inspraak. De CDA-fractie plaatst vervolgens de volgende opmerkingen en vragen.

- indien de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water 1 op 1 worden gehanteerd voor het Nederlands agrarisch grondgebied kan 75% van het landbouwareaal worden afgeschreven. Dat kan niet de bedoeling zijn. Zij pleit ervoor rekening te houden met het natuurlijke hoge nitraatgehalte;
- op het gebied van water is veel gaande. Op grond hiervan wordt gepleit voor flexibiliteit na vaststelling van het WHP zodat op ontwikkelingen kan worden ingespeeld;
- op grond van consultatie van diverse organisaties is de CDA-fractie tot de conclusie gekomen dat de definitie voor veenweide in het streekplan niet werkbaar is. Gepleit wordt voor een andere formulering en in deze gebruik te maken van de definitie droogmakerijen. Met name het diepveen baart zorgen voor de toekomst. Daarvoor wordt aandacht gevraagd;
- er wordt een veenweidediscussie voorgestaan. De vraag is wanneer die wordt gehouden en wat daarmee wordt nagestreefd. Men moet zich ervan bewust zijn dat welke visie dan ook vele miljoenen gaat kosten;
- het verheugt de CDA-fractie dat inmiddels wordt gesproken een gemiddeld peilvak van 60 cm. Nu wordt echter ook een robuuster peilvak geïntroduceerd. Geïnformeerd wordt naar de consequenties;
- gepleit wordt voor een reële financiële compensatie als het gaat om een gemiddeld peilvak van 60 cm. Indien groene en blauwe functies worden toegestaan betekent dit dat boven de 100% agrariër zijn extra arbeid moet worden geleverd om op een gelijk inkomen uit te komen. Hiervoor wordt aandacht gevraagd zowel in het streekplan als in het WHP, mede gelet op het feit dat subsidies niet kunnen worden gestapeld;
- geïnformeerd wordt hoeveel peilbesluiten thans actueel zijn in deze provincie en hoeveel peilbesluiten bij de rechtbank liggen. In Groot Wilnis, een polder met hoogteverschillen, moet een peilbesluit worden genomen. Dat kan een redelijke casus opleveren over de wijze waarop omgegaan moet worden met een robuuster peilvak en dit peilbesluit;
- in de Betunepolder is sprake van heel veel kwel. In 2007 moet daarover een besluit worden genomen. In de vorige statenperiode is ooit een onderzoek gestart naar de kwel en de drinkwatervoorziening van Amsterdam. Geïnformeerd wordt naar het resultaat van dat onderzoek;

- de waterbergingsgebieden ten zuiden van Amsterdam en rondom Utrecht vragen nogal wat aandacht. Geïnformeerd wordt hoeveel nu daadwerkelijk nodig is en wanneer dat bekend wordt;
- in het stedelijk gebied wil de provincie zich meer op de waterketen richten. Samenwerking tussen waterschappen, gemeenten, drinkwaterbedrijven en provincie is daarbij gewenst. De waterplannen per gemeente lijkt haar daarvoor een uitstekend instrument. De provincie zou op het onderdeel van de waterplannen meer kunnen afdwingen. Waar gemeenten goed op weg zijn, zou de provincie kunnen ondersteunen. Waar het onvoldoende van de grond komt zou de provincie het initiatief kunnen nemen en extra ondersteuning kunnen geven. Op dat onderdeel zou de provincie juist meer toezicht/regie kunnen houden.

De heer Van der Wind deelt mede dat de SGP-fractie veel opmerkingen van de CDA- en VVD-fractie onderschrijft. Hij benadrukt nogmaals de volgende zaken:

- de zorg van de bodemdaling in het veenweidegebied wordt onderschreven, maar een aantal zaken die in het onderhavige plan wordt voorgesteld zou dit kunnen beperken;
- de financiële compensatie in het kader van peilbeheer en scheurverbond baart grote zorgen; in het onderhavige stuk ontbreken harde toezeggingen in deze;
- de doorwerking van de EKW op de diverse voorgestelde gebiedstyperingen baart ook zorgen. Op de financiële consequenties wordt niet ingegaan. Dit is van belang zeker waar het gaat om enclave-achtige landbouwgebieden omgeven door natuurgebied dan wel verweven natuur- met landbouwgebieden. Indien nu al kan worden bedacht dat alleen met zeer grote financiële consequenties doelen kunnen worden gehaald, kan spreker zich voorstellen dat de provincie zich redelijk beperkt in haar ambities en met name het woord haalbaarheid hanteert als leidraad;
- spreker heeft begrepen dat ook het GLTO is geconsulteerd. Gelet op de impact van het WHP op de agrarische wereld verdient het – ter bevordering van een evenwichtige besluitvorming – wellicht aanbeveling dat de commissie zich ook een keer laat informeren bij bijv. de proefboerderij Zegveld. Men heeft daar ideeën om de agrarische bedrijvigheid voor de toekomst te bewaren; daarbij hebben ze goede contacten met de natuurorganisaties;
- de opmerking van de VVD-fractie met betrekking tot het Langbroekerweteringgebied wordt onderschreven;
- in de visie van de SGP-fractie is in de eerste plaats sprake van rentmeesterschap over mensen, vervolgens over dieren en tot slot over planten. Allerlei plannen, die veel onzekerheid opleveren voor een groot aantal mensen in een bepaald gebied en waar geen financiële compensatie tegenover staat, baren zorgen. Bovendien is de vraag wat de gevolgen zullen zijn voor het cultuurhistorisch landschap als er onvoldoende financiële compensatie is. De gedeputeerde heeft in een eerder stadium toegezegd, dat in overleg met de landbouworganisaties zou worden gesproken over de ‘hardheid’ van de robuustheid van de peilvlakken. Spreker heeft niet de indruk, dat dit ook is gebeurd. Tot slot sluit spreker zich aan bij de opmerking over de stapeling van de subsidies. Voor het overige wacht hij het antwoord op de vragen van de CDA-fractie in deze af.

De heer Landman memoreert dat de CU-fractie in november een aantal opmerkingen heeft gemaakt o.a. dat het element van de cultuurhistorie sterk werd gemist in het stuk. Het verheugt spreker, dat hieraan in het gebiedsgerichte hoofdstuk aandacht is besteed.

Spreker onderschrijft dat het een prettig leesbaar stuk is. Hij vraagt zich echter af of een gemiddelde burger alles begrijpt. Ter illustratie wijst hij op blz. 5, operationeel doel 1.

In reactie op punt 1, peilbeheer in het veenweidegebied, merkt spreker op dat de 60 cm in de visie van de CU-fractie alleen betrekking heeft op het diepveen. Daar is de bodemdaling het meest gevoelig voor het waterpeil. Hij pleit ervoor dat de provincie vasthoudt aan max. 60 cm drooglegging gemiddeld in een peilvak. De 60 cm is een compromis naar aanleiding van vele gesprekken met allerlei organisaties. Spreker is er geen voorstander van het aantal cm weer ter discussie te stellen. Indien een dergelijke norm tot schade leidt, dient er een schadevergoeding te komen. In dit kader is men bezig met de Europese regeling voor natuurlijke handicaps. Wellicht kan de provincie nogmaals

druk uitoefenen bij het Rijk daarmee ten behoeve van het veenweidegebied snelheid te betrachten, zodat daar snel een goede regeling van de grond komt.

Over punt 2, de veiligheid van secundaire waterkeringen is, al gesproken. Hetzelfde geldt voor punt 3, het toezicht op de waterschappen.

Hetgeen voorligt is een vrij technisch stuk, waaraan een ziel ontbreekt. In dat kader spreekt de term rentmeesterschap hem zeer aan. Het rentmeesterschap houdt altijd een verantwoordelijkheid in: verantwoordelijkheid naar het verantwoordelijk omgaan met de schepping; in eerste instantie verantwoordelijkheid naar de Schepper van die schepping, maar ook naar de samenleving. Men zal zich moeten verantwoorden naar de medemens ook ten aanzien van de wijze waarop met die schepping wordt omgegaan. Voornoemde insteek moet wellicht aan de orde komen in een statenbehandeling, maar dan is het te laat voor het toevoegen van dergelijke elementen aan het plan. Spreker geeft de door hem genoemde insteek in overweging.

Tot slot deelt spreker mede, dat de CU-fractie de onderhavige nota inspraakrijp acht, met belangstelling de reacties afwacht en de discussie op basis daarvan zal voortzetten.

De heer Ploeger deelt mede dat de D66-fractie het onderhavige stuk inspraakrijp acht. Wel is de D66-fractie van mening dat in dit plan te weinig rekening is gehouden met Waterbeheer 21^e Eeuw. Hetzelfde geldt voor de EKRW. In het WHP en het streekplan is water nog steeds te weinig leidend. Overigens wordt te weinig aandacht besteed aan de verdroging in de Heuvelrug maar met name ook in het veenweidegebied. De D66-fractie komt nader op een en ander terug na de inspraak.

De heer Vis merkt op dat water als leidend, sturend en ordenend principe uitgangspunt is in het WHP. Indien water echt als leidend principe wordt gekozen heeft dat enorme consequenties omdat men zich op terreinen begeeft waar iedereen belangen heeft en het vaak om tegenstrijdige belangen gaat. Spreker memoreert dat gedeputeerde Binnekamp naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de LPF-fractie antwoordde dat als het er wezenlijk om gaat het streekplan leidend is. Indien dat klopt is dat een hele principiële politieke uitspraak.

De heer Binnekamp zet uiteen dat het streekplan niet in alle opzichten leidend kan zijn, omdat het WHP onderdelen bevat die niet in het streekplan voorkomen. Echter, indien zaken expliciet zijn opgenomen in het streekplan, is het streekplan leidend.

Desgevraagd door de heer Vis antwoordt spreker dat hij hiermee niet het uitgangspunt van water als leidend principe verlaat maar als ordenend principe. Leidend en ordenend zijn twee verschillende begrippen.

De heer Vis merkt op dat het antwoord op zijn vraag zeer essentieel is voor de politieke afweging. Voorts plaatst spreker de volgende vragen en opmerkingen;

- gepleit wordt voor een schepje bovenop de ambitie met betrekking tot de afkoppeling van regenwater en riool;
- geïnformeerd wordt naar extra maatregelen voor de gebieden waarbij het herstel van de verdroging kleiner is dan 25%;
- de peilbesluiten hebben alles te maken met de waterstand, gemaakt afspraken en gevestigde belangen. De formulering op blz. 46 gaat alleen om bestaande belangen. In het WHP staat dat het natuurlijke verloop van het water verkeerd is aangepakt en dat teruggrijpen naar het natuurlijk verloop grote consequenties zal hebben. In de visie van de GL-fractie zullen keuzes moeten worden gemaakt. Indien PS niet bereid zijn keuzes te maken, is sprake van een theoretische WHP;
- de Betunepolder wordt pas over een aantal jaren aangepakt. Afgevraagd wordt of dat niet teveel onzekerheid teweeg brengt in die gebieden. Gepleit wordt voor het naar voren halen van die activiteit;
- het stuk wordt inspraakrijp geacht. De GL-fractie staat echter op het standpunt, dat de principiële politieke keuze inclusief de consequenties heel helder moet zijn.

De heer Binnekamp memoreert, dat het streekplan leidend is als het gaat om ruimtelijke keuzes. Dat de watertoets daarbij een belangrijk principe is, is duidelijk. Water als ordenend principe is uitgangspunt in het streekplan. In het concept-streekplan zijn ook keuzes met name keuzes gemaakt op basis van dat principe. Ter illustratie wijst spreker op Kamerik, Zegveld.

In reactie op een opmerking van mevrouw Vonk zet spreker uiteen niet te zeggen dat een watertoets per definitie leidt tot het niet bebouwen van gebieden. Indien in een gebied keuzes moeten worden gemaakt, zal een evenwichtige belangenafweging moeten plaatsvinden. Wat dan leidend zal zijn, kan spreker thans nog niet zeggen. In het streekplan worden keuzes gemaakt, die aan het eind van dit jaar definitief door PS worden vastgesteld. De keuzes zijn beïnvloed als gevolg van het feit dat water nu als ordenend principe is gehanteerd, hetgeen in het verleden niet zo was.

De heer Vis merkt op dat de GL-fractie nog nader terug zal komen op dit essentiële punt.

De heer Binnekamp vervolgt de mening, dat landbouw onmogelijk wordt gemaakt, niet te delen. De normen in het kader van de EKW zijn volop in ontwikkeling. De provincie is verenigd in een regio, RBO Rijn west, waar wordt nagedacht over de wijze waarop de normen zouden moeten worden gesteld. Dit overlegorgaan adviseert de Staatssecretaris van Verkeer & Waterstaat. Vanuit Nederland zal richting Brussel een bepaald ambitieniveau moeten worden afgesproken. De deelnemers aan RBO West staat geen aanscherping van de wetgeving vanuit Brussel voor. De normen moeten uitvoerbaar en realistisch zijn. In RBO-verband wordt op 14 mei a.s. gesproken over de risico-analyse. Overigens worden PS betrokken bij het advies richting de Staatssecretaris over de normen; de Staatssecretaris stelt vast.

Spreker sluit niet uit dat strategische plannen zoals het WHP soms niet matcht met het streekplan. In het WHP staat ook dat op sommige punten is afgeweken van het streekplan. In een streekplan wordt uitgegaan van een natuurgebied en een watergebied en als het gaat om de WHP-benadering is dat een probleem omdat men dan te maken heeft met gebieden waarvoor verschillende functies gelden. Dan kan het zo zijn dat die matching in functionele zin niet helemaal klopt.

Met betrekking tot het peilbesluit is opgenomen, en daaraan wordt vastgehouden, dat de maximale drooglegging 60 cm is. Dat heeft alleen betrekking op het diepveen. Een reële financiële vergoeding in het geval de landbouwfunctie hierdoor in het geding komt is een heikel punt. De Regeling natuurlijke handicaps is niet door het Rijk overgenomen. De gelden worden gebruikt voor andere doeleinden. De provincie kan nooit alle financiële consequenties dragen voor dat hele gebied. Op grond van het vorenstaande is spreker van mening dat de keuzes in fases moeten worden gemaakt; het moet uitvoerbaar zijn en er moeten voldoende financiële middelen zijn. Het peilbesluit is een moeilijk onderwerp. Daarover vindt veel overleg plaats met organisaties o.a. de GLTO. Alle zaken vermeld in het WHP zijn in de voorronde uitvoerig doorgenomen met de betrokken organisaties.

De heer Reerink is van mening, dat het niet alleen een geldkwestie betreft maar ook te maken heeft met de eindigheid van de pompmogelijkheid. Er moet een keuze worden gemaakt hoe men met een gebied om wil gaan. Dat moet worden erkend, naast het gegeven dat de Minister in de nota Ruimte heeft gezegd dat zij niet alleen inhoudelijk maar ook financieel wil participeren in het project De Venen.

Mevrouw Vonk onderschrijft dat keuzes moeten worden gemaakt. Echter, keuzes maken zonder het meenemen van de financiële consequenties betekent het toepassen van een koude sanering. De vraag is of dat de bedoeling is.

De heer Ploeger verwacht dat hierover aan het eind van het jaar nog zwaar gediscussieerd zal worden.

De heer Binnekamp merkt op dat meer aandacht voor meervoudig ruimtegebruik ook het uitgangspunt is van GS.

Met betrekking tot de Langbroekerwetering heeft spreker begrepen dat er meer robuuste eenheden moeten komen uit oogpunt van beheersbaarheid. Het moet worden gezien als een aanvulling op het bereikte draagvlak.

De suggestie om private partijen te betrekken bij het realiseren van de 25 km natte ecologische verbindingzone neemt spreker mee.

Het veenweidegebied is op dit moment volop in discussie. Spreker hoopt dat de evaluatie medio dit jaar wordt afgerond. Het resultaat zal worden teruggekoppeld. In een eerder stadium heeft spreker reeds toegezegd dat, indien de evaluatie aanleiding geeft het WHP aan te passen, dit zal gebeuren. Mevrouw Fokker informeert wanneer de commissie de nota Veenweidegebied en de evaluatie Langbroekerwetering tegemoet kan zien.

De heer Binnekamp moet het exacte antwoord schuldig blijven. In ieder geval kan dit ruim voor de vaststelling van het WHP en het streekplan tegemoet worden gezien.

Het aantal peilbesluiten is spreker niet bekend .

Over de Betunepolder, die in het streekplan is opgenomen als een zoeklocatie, vindt goed overleg plaats met DWR en de gemeente Amsterdam. PS zullen moeten besluiten of het zoekgebied wordt. Hem is in deze geen onderzoek bekend in de vorige statenperiode. Hij zegt toe dit te zullen nagaan. Spreker heeft op dit moment nog niet in beeld wat werkelijk nodig is aan waterbergingsgebieden rond Utrecht en Amsterdam. Indien gekozen wordt voor vrij robuuste natte verbindingzones, kan daar ver mee worden gekomen. In het WHP staat dat gekozen wordt voor dergelijke ontwikkelingen. Spreker verwacht, dat niet kan worden ontkomen aan grootschalige permanente waterberging. De lijn ernaar toe is wel geleidelijk en eerst zullen alle mogelijkheden worden onderzocht om uiteindelijk vast te stellen waar waterbergingsgebieden nodig zijn. In het streekplan zijn richtinggevende kaders, zoeklocaties genoemd.

Meer toezicht/regie op gemeenten in het verstedelijkt gebied kan alleen als het gaat om rioleringsplannen. Op het gebied van de waterbeheersplannen heeft de provincie geen bevoegdheid. De bevoegdheid op het gebied van waterbeheer, oppervlaktewater is niet wettelijk geregeld; zeker niet als het gaat om grondwaterbeheer. Dat een gemeente uit oogpunt van openbare veiligheid en overlast daarin verantwoordelijkheid neemt is duidelijk. Het is spreker bekend dat de gemeente Utrecht en de waterschappen heel nauw samenwerken op dat terrein. De ontkoppeling kan ook niet worden voorgeschreven; dat is nog in ontwikkeling. Wel is spreker ervan overtuigd dat de ontkoppeling te zijner tijd zal komen. In het WHP is ook een norm opgenomen dat de provincie 50% minder vuiluitworp wil in het rioleringsysteem. Hiervoor is overigens ook een wetwijziging de maak. Spreker onderschrijft de opmerking over de GGOR. Hij bevestigt dat de consultaties met de belangenverenigingen al hebben plaatsgevonden en dat de reacties zijn verwerkt. Ook reacties naar aanleiding van de inspraak kunnen nog in de definitieve versie worden verwerkt.

Spreker heeft een bezoek gebracht aan de proefboerderij in Zegveld. De bodemdaling is daar 1 cm per jaar. Daaraan moet wat gebeuren. Ook het verschil tussen peilhoogtes is daar goed zichtbaar.

Bij de keuzes zal goed moeten worden afgewogen wat de provincies wil met het historisch landschap. Het is spreker niet duidelijk wat bedoeld wordt met stapeling van subsidies; na afloop van deze vergadering kan dit wellicht nader worden toegelicht.

Spreker is er geen voorstander van een passage op te nemen over het rentmeesterschap en de schepping/Schepper. Persoonlijk wil hij een dergelijke insteek niet combineren met het bedrijven van politiek.

Spreker onderschrijft niet dat onvoldoende rekening is gehouden met Waterbeheer 21^e Eeuw en de Kaderrichtlijn Water. In het WHP komen waterkwantiteit en waterkwaliteit volop aan de orde. Het Waterbeheer 21^e Eeuw komt nadrukkelijk terug in alle plannen van de waterschappen.

GS hechten zeer aan de afkoppeling en streven ernaar daar een schepje bovenop te doen. Daar kan de provincie ook op sturen/regisseren omdat dit haar bevoegdheid is in het kader van riolering.

Voor extra maatregelen bij verdroging waar minder dan 25% resultaat wordt bereikt is een programma. De provincie is daarin niet leidend. Het is een programma vanuit LNV, die ook financiële middelen beschikbaar stelt. De provincie is daarvan afhankelijk zij het dat de provincie ook budgetten beschikbaar stelt als het gaat om de organisatorische kant van deze zaak. Spreker zal de opmerking van de GL-fractie in deze meenemen in de structuur van de verdrogingbestrijding.

De heer Reerink informeert of GS het standpunt delen dat de kleinere onttrekker van het grondwater, de pompen, vergunningplichtig zouden moeten worden.

De heer Binnekamp neemt deze vraag mee. Spreker is van mening dat de provincie inzicht moet hebben in dat soort stromen; of dat via vergunningen dan wel meldingen moet, is nog de vraag.

De voorzitter geeft de commissie in 2^e termijn het woord.

De heer Reerink merkt op dat PS uiteindelijk het WHP vaststellen. De PvdA-fractie deelt de mening van de gedeputeerde met betrekking tot de insteek van de schepping en de Schepper. Het past niet in het WHP; bovendien kan daaraan verschillende uitleg worden gegeven.

Met betrekking tot het scheuren verzoekt spreker de suggestie van de CDA-fractie met betrekking tot de definitie veenweidegebied over te nemen en daarbij tevens te kijken naar het soort gebruik van de grond. Het maakt enorm uit of het gebruikt wordt voor agrarisch onderhoud, dan wel voor akkerbouw.

De heer Van der Wind hecht eraan op te merken dat de Regeling natuurlijk handicaps wel in het onderhavige stuk wordt genoemd.

Spreker benadrukt nogmaals dat daar waar keuzes moeten worden gemaakt duidelijk moet zijn wat de gevolgen zullen zijn voor het cultuurhistorisch landschap als er onvoldoende financiële compensatie tegenover staat. De kans is heel groot is dat in dat geval de verpaupering zal toeslaan.

Voor wat betreft het rentmeesterschap onderschrijft spreker het betoog van de CU-fractie. Het verheugt spreker dat de gedeputeerde een en ander persoonlijk onderschrijft maar betreurt het en acht het een gemiste kans dat het niet opgenomen wordt in het onderhavige plan.

De voorzitter concludeert dat de commissie het onderhavige stuk inspraakrijp acht.

Tot slot vestigt spreker de aandacht op de inloopavonden op 22 (Woerden) en 28 juni a.s. (Leusden).

De avonden bestaan uit 2 delen: een inloop waarin informatie wordt verstrekt en een hoorzitting waarbij GS aanwezig zijn conform de wettelijke procedure. Gelet op de korte termijn ziet spreker voor de statenleden in deze geen actieve rol, omdat dit de nodige voorbereiding behoeft en de convocatie al op 24 mei a.s. uitgaat. Hij kan zich derhalve voorstellen dat statenleden aanwezig zijn, luisteren en horen vanuit een ieders vertegenwoordigende taak richting de burger. Overigens zal het onderwerp worden gemeld in het fractievoorzittersoverleg en het Presidium.

9. Beleidsindicatoren

Desgevraagd door de heer Landman licht de voorzitter toe, dat PS hebben gekozen voor deze aanpak. De heer Landman merkt op moeite te hebben met deze aanpak. GS hebben een keur aan deskundigen achter zich. Spreker acht het gewenst dat vanuit die hoek voorstellen komen met voor- en nadelen, zodat de politiek op basis daarvan keuzes kan maken. Spreker heeft derhalve geen concrete voorstellen. Wel merkt hij op dat in het WHP een aantal operationele doelstellingen staat, die als beleidsindicatoren zouden kunnen worden gehanteerd.

De heer Jongsma sluit zich aan bij het betoog van voorgaande spreker.

De heer Van Malenstein merkt op dat beleidsindicatoren smart moeten zijn. In het onderhavige stuk wordt een overzicht gegeven van de maatschappelijke effecten die provincies hebben geformuleerd. Het overzicht biedt een paar handvatten. Ze zijn echter geen van alle concreet genoeg. Indien gekeken wordt naar de prioriteiten van de provincie Utrecht op het gebied van water, geeft de PvdA-fractie de volgende 3, in haar visie concrete, suggesties in overweging:

1. het realiseren van de waterkwaliteitsdoelstellingen, zoals die zijn aangegeven in de 4^e nota waterhuishouding door vermindering van de diffuse uit- en afspoeling van schadelijke stoffen uit landbouw (60%), bebouwing (30%) en verkeer (20%).
Beleidsindicator zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat deze met 10% per jaar moeten afnemen.
2. bekend is dat er in de provincie Utrecht nog steeds gemeenten zijn die het onkruidbestrijdingsmiddel Diuron gebruiken. Dat bestrijdingsmiddel spoelt uit naar oppervlakte- en grondwater.
Beleidsindicator zou kunnen zijn: hoe om te gaan met Diurongebruik door gemeenten; in hoeveel tijd de provincie dat bij hoeveel gemeenten geheel wil terugdringen.
3. voor de verdroging is landelijk beleid. Beleidsindicator zou kunnen zijn: realiseer een doelstelling uit de 4^e nota waterhuishouding in de provincie Utrecht gerelateerd aan de oude doelstelling (40%) te halen in 2010.

De heer Van Oostrum merkt op dat doelstellingen worden vastgelegd via het WHP. Die doelstellingen zullen derhalve goed tegen het licht moeten worden gehouden. Het gaat wat spreker betreft om de stijl waarop de doelstellingen worden vastgelegd en meetbaar worden gemaakt. In dat kader herkent de VVD-fractie zich in de stijl die bijvoorbeeld de provincies Limburg, Overijssel en Flevoland gebruiken: concreet en helder uit te leggen naar de inwoners toe.

In de visie van de heer Landman kunnen de suggesties van de PvdA-fractie zondermeer worden toegevoegd aan het WHP. Spreker ziet derhalve de meerwaarde van het zelf ontwikkelen van beleidsindicatoren nog niet.

De heer Van Malenstein onderschrijft het vorenstaande.

De heer Ploeger kan zich vinden in de suggestie met betrekking tot de bestrijdingsmiddelen.

De heer Graafhuis deelt mede, dat de opmerkingen worden meegenomen bij het schrijven van de begroting 2005.

De heer Reerink stelt, in navolging van het voorstel in de commissie REG, voor dat de voorzitter, de indiener van het voorstel, een inhoudelijk deskundige en de griffie een en ander uitwerkt en de commissie daarvan vervolgens in kennis wordt gesteld.
Aldus wordt besloten.

9a. Koude warmte opslag in grondwater

Verwezen zij naar de bij de agenda gevoegde notitie van de Christen Unie ter zake.

De heer Landman licht de inhoud van de onderhavige notitie in het kort toe.

De heer Vis memoreert dat afgesproken is dat de vragen die de GL-fractie per e-mail heeft gesteld naar de situatie in Amersfoort en het antwoord daarop ook zou worden toegevoegd aan dit onderwerp, hetgeen is gebeurd. De GL-fractie sluit zich volledig aan bij het voorstel van de CU-fractie.

Zolang er geen controle is, kan niet worden beoordeeld of teveel wordt geprikt in de bodem omdat de provincie de regie niet. Daardoor wordt het een gaatjes-kaas-systeem, dat niemand voorstaat.

De heer Van Oostrum deelt op grond van zijn ervaringen mede, dat de praktijk op dit moment is dat niemand meer wil investeren in koude warmte opslag omdat alle subsidies zijn vervallen. Spreker is er voorstander van de systemen, die op dit moment zijn ontwikkeld, eerst goed in de praktijk te testen. De VVD-fractie heeft geen behoefte aan het verkorten van de pilotstudies en aan versnelde uitvoering aan de westkant van de Heuvelrug.

De heer Van Malenstein deelt mede dat de PvdA-fractie met name de vraag op blz. 1 steunt waarom niet enkele van de 400 systemen, die al meerdere jaren draaien, worden onderzocht. Afhankelijk van de beantwoording van de gedeputeerde wil de PvdA-fractie haar mening in deze verder vormen.

De heer Jongsma deelt mede, dat zorgvuldigheid een belangrijke rol speelt. Dat was één van de belangrijkste overwegingen van de lange duur van de pilots. Ook het aspect van de subsidie speelt een rol. Het is spreker niet helemaal duidelijk of het mogelijk is open en gesloten systemen binnen één vergunningstelsel te brengen. Indien het gaat om algemene wettelijke regels moet het in de visie van de CDA-fractie op het niveau van het Rijk worden opgepakt.

De heer Van der Wind deelt mede dat de SGP-fractie sympathiek staat tegenover het onderhavige voorstel. Spreker heeft echter geen zicht op de ontwikkelingen op dit moment. De vraag is of de zorgvuldigheid ermee is gediend als tot 2008 wordt gewacht. Het al dan niet wegvallen van de subsidies heeft niets te maken met de vraag of de commissie al dan niet positief staat tegenover het onderhavige voorstel. Spreker wacht vooralsnog de beantwoording van de gedeputeerde af.

De heer Ploeger onderschrijft dat een en ander erg lang duurt en dat het z.i. sneller kan. Als het sneller kan is hij daarvan voorstander; hij is echter geen voorstander van herhaling van de discussie.

De heer Binnekamp memoreert, dat het KWO-beleid eind 2003/begin 2004 is vastgesteld. Daarbij is toestemming verleend het 2e watervoerend pakket in te gaan. Daar zit men in de gevoelige sfeer, omdat ook het drinkwater daarvandaan wordt gehaald. Omdat PS het beleid permanent hebben vastgesteld, zijn inmiddels vergunningen verleend. In dat kader is ook een pilot vastgesteld tot 2008. Om de effecten goed te kunnen meten is die tijd nodig, omdat het om het drinkwaterpakket gaat. De veronderstelling dat de provincie achterloopt is niet juist. In IPO-land loopt de provincie voorop. De provincie Utrecht is de eerste met een permanent vastgesteld beleid; andere provincies hebben een algemeen beleid. De wet schrijft voor dat voor onttrekkingen uit het 2e watervoerend pakket vergunningen moeten worden verleend. Heel veel bedrijven, ook in Amersfoort, zijn illegaal bezig. Zo nu en dan loopt de provincie tegen zo'n illegale onttrekking aan en wordt daaraan wat gedaan. De discussie is of een molenbronsysteem vergunningplichtig is. In tegenstelling tot de bedrijven is de provincie van mening dat dit wel het geval is. Inmiddels is

met een bedrijf afgesproken een vergunningaanvraag te doen en een proefproces te starten om te kijken of de provincie vanuit de wetgeving rechtmatig bezig is dan wel dat het bedrijf gelijk heeft omdat het een gesloten systeem is. Een vergunningverlening moet een bepaalde procedure doorlopen; dat is wettelijk voorgeschreven.

In het 1^e watervoerend pakket zijn voldoende mogelijkheden in het westen van de provincie om KWO-voorzieningen te treffen. Spreker ziet derhalve geen enkele reden om in het westen naar het 2^e watervoerend pakket te gaan, tenzij PS anders beslissen. Hij wacht dat af.

De heer Landman hecht eraan op te merken dat hij zijn oor te luister heeft gelegd in het veld. Spreker is de laatste die zal bepleiten dat geen zorgvuldigheid moet worden betracht. Alleen al vanuit het rentmeesterschap staat dat aspect bovenaan. Zorgvuldig bezig zijn houdt ook in, dat in sommige gevallen een risico moet worden genomen maar dat het risico zoveel mogelijk wordt beperkt. Spreker heeft de indruk dat er zeer zorgvuldige systemen bestaan. Vanuit het veld is hem aangetoond dat er open systemen bestaan waar met computermetingen kan worden aangegeven dat een en ander volstrekt in balans is.

De gedeputeerde is van mening is dat een en ander zich moet afspelen in het kader van de Grondwaterwet, hetgeen spreker zich kan voorstellen omdat het het 2^e watervoerend pakket betreft. Er is echter landelijk ook een discussie gaande over de vraag of de Grondwaterwet wel de juiste insteek is en of niet meer aan Bodembescherming moet worden gedacht op grond waarvan algemene regels kunnen worden gesteld aan allerlei grondwatergebruik. Daarmee zouden moeizame, langdurige vergunningsprocedures kunnen worden vermeden terwijl de zorgvuldigheid toch bovenaan blijft staan.

De heer Van Malenstein merkt dat thans sprake is van een herhaling van discussie. De gedeputeerde heeft duidelijk met redenen omkleed aangegeven waarom een en ander niet moet worden gedaan. Op grond hiervan acht spreker het niet zinvol dieper op de materie in te gaan. De CU-fractie overtuigt spreker niet met nieuwe argumenten.

De heer Binnekamp merkt op, dat hij te maken heeft met de Grondwaterwet. Die wet zegt dat onttrekkingen vergunningplichtig zijn. Daar houdt de provincie zich aan.

De heer Landman informeert of de gedeputeerde niet wil overwogen bijvoorbeeld in het kader van het IPO te bezien of ook Utrecht zich positief kan opstellen tegenover andere wetgeving.

De heer Binnekamp wijst erop dat de Grondwaterwet imperatief is. Daar heeft de provincie zich aan te houden. De Wet is leidend; die zou dan gewijzigd moeten worden. Spreker kan niet onder die wet uit, tenzij de rechter zegt dat het gesloten systeem daaronder niet valt.

De voorzitter memoreert dat een proefproces gaat draaien. Hij kan zich voorstellen dat het resultaat daarvan voorsnog wordt afgewacht.

De heer Landman heeft daar moeite mee, omdat dat slechts één aspect betreft van het hele KWO-beleid. Hij had graag in de commissie een discussie gevoerd.

15. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.